

fingið skaða á róðrið, og eisini var eldur komin í skipið. Har lá so hetta brennandi vrakið og høgdi í ringum sjógvi millum báðar herflotarnar, meðan manningin royndi at bjarga sær undan eldinum, og við hesum fekk nú Rozhestveskij admiralur ikki fært bardagan longur.

Osljaba var longu sokkin, slagskipini Alexandur III og Borodino høvdu mist róðrið og Oriol var so illa hagreiddur, at hann var um at søkka.

Russiska flaggskipið søkkur

Stutt eftir søkk flaggskipið Suvoroff, og áðrenn kveldið kom, sukku eisini Borodino og Alexander III í einum eldhavi. Sum ein av teimum bjargaðu russisku herflotayvirmonnunum, Novikoff-Priboj, seinni segði: »Ein tími var nóg mikið til at gera alla fylking okkara til ein skipskirkjugarð.

Tá tað var monnum greitt, at Suvoroff ongur skreytirnar gjørdi longur, tók Nebogatoft varaadmiralur við leiðsluni av teimum 9 stóru skipunum, sum eftir vóru og yvir krússarunum, sum ikki høvdu luttið í orrustuni. Manningarnar á hesum skipum vóru fyrri ongum, og skipararnir vistu sær ongi onnur ráðini uttan at flýggja. Í skýmingini helt Nebogatoft norður eftir, og vónaði at sleppa undan í myrkrinum. Men hesum hevði Togo roknað við og beitti nú skjótu torpedobátar sínar eftir Russisku skipunum. Russar gjørdust nú ræðsluslignir, skip teirra skiltust og fóru í allar ættir, meðan tey í blindum

skutu eftir figgindanum, sum teir illa nokk sóu.

Frøin var stokkut

Í lýsingini vóru eingi skip at siggja uttan tey russisku. Japanarar vóru rýmdir, og nú lættnaði um hjartað á Russum. Men frøin var bert stokkut. Tí stutt aftaná komu tey gráu slagskipini aftur til sjóndar í havsbrúnni og tóku at skjóta av grimd eftir teim flýggjandi russisku herskipunum. Boðið var ov langt til at tær gomlu russisku kanónirnar fingju gjørt nakað serligt um seg. Nebogatoft admiralur gav boð um, at allir skiparar hansara skuldu koma umborð í flaggskip hansara, Nikolaj II. Flotin var ikki førur fyrri at taka upp stríð av nýggjum, og at halda á við bardaganum, vildi bert kosta fleiri mannalív, helt hann fyrri. »Vit hava ongur aðrar kostir í at velja uttan at geva okkum yvir,« segði hann. Ein hvitur dúkur varð vundin í húnar hátt á flaggskipinum. Tá vóru glómur í Japanarum, tí teir vildu ikki trúgva, at allur hesin herfloti nú ætlaði at geva seg yvir, hetta var beint tvørturímóti øllum tí, sum niður í teir var lagt. Teir nærkaðust tí varliga teimum spakuliga siglandi russisku herskipunum og hildu hetta kanska vera svikaráð, Russar høvdu funnið uppá. Skiparin á tí illa hagreidda pansaraskipinum Oushakoff vildi ikki geva skip sitt yvir, men gav boð um at søkkja tað. Eisini kommanderurinn á destroyaran-

Ruðuleiki kom í russisku herskipafylkingina av tí at øll skipini ikki sigldu líka skjótt

um, Izimrud, sýtti fyrri at geva seg yvir, setti fulla ferð á skipið, sum gekk 24 sjómil, og hirti beint ígjøgnum japanska skipafylgið, meðan granatirnar stóðu sum heglingssæl uttan um skip hansara. Men hetta bragdið kámaðist nakað av tí lagnu, hetta skipið seinni fekk. Tí skiparin, sum helt Japanarar vera í hølunum á sær, fór ikki inn í Vladivostok, men helt norður eftir og setti skipið á land á sibirisku strondini — við ongari ætlan, sum tað sýntist, og skipið var skjótt vrak. Seinnapartin hin 28. maí gjørdist aftur friðarligt norðan fyrri Tsushima. Henda orrusta er farin í søguna, sum tann einasta, har ein herfloti púasta hevur gjørt bart við ein annan. Einans trý russisk herskip sluppu undan. Tey komu til Philipsoyggjarnar, har manningarnar vóru settar í varðhald. Seks russisk slagskip, fimm krússarar og ein hópur av minni skipum vóru sœkt. Russar høvdu mist 10.000 mans, meðan 6.100 vóru tiknir fangar. Japanarar mistu einans triggjar torpedobátar, 116 mans fullu, meðan 580 vóru særdir. Novikoff-Priboj skrivur í endurminningum sínum, at tey japansku herskipini vóru nógv betur allar vegir enn hini russisku. Tey kundu skjóta 360 granatir um minutt, meðan Russart bert skutu 134. Hann leggur aftrat, at Japanarar høvdu nógv betri skipavekfrøingar, og dugdu

nógv betur at stríðast á havinum enn Russar.

Hvítu maðurin lútar fyrri hinum gula

Úrslitið av hesi orrustu risti seg eisini fast í minnið á fólkum um allan heim. Á fyrsta sinni í søguni noyðdist hin hvítu maðurin at lúta fyrri hinum gula. Í hesum fyrsta samanbrestinum við vestanlond høvdu Japanarar vunnið ein ómetaligan sigur, og hetta gav teimum sjálvsálit so tað munti.

Gav Zar-valdinum mønustingin

Zarurin og russiska yvirstættin royndu at káva útyvir ósigurin. Teirra herur og floti høvdu verið við undirlutan av tí at bardagarar vóru farnir fram so fjart frá heimlandinum, varð sagt. Men eingin tyktist rættuliga at geva sær far um tær óbeinleis avleiðingarnar av hesum herviliga ósigri. Eingin gav tí kúgaðu russisku fjöldini gætur, men teir uppreistrarsinnaðu frøddust. Í juni 1905 gjørdi manningin á pansarakrússaranum Potemkin uppreisur, og tað sama gjørdi fólkíð á russiska Svartahavs-

býnum Odessa. Hesir uppreistarar vóru niðurbardir við harðari hond, men zarveldið hevði sæð sínar bestu dagar. Hetta sama árið, í 1905, búði oddamaðurin hjá teimum uppreistrarsinnaðu Russum í útlegd í Schweitz. Hann kallaðist Vladimir Uljanov, og ósigurin í Tsushima-sundinum gjørdi sitt til at honum eydnaðist at taka valdið eftir Zarin. Hesin maðurin er annars betri kendur undir navninum Lenin.

Banamaður Pearl Harbours við í bardaganum

Her kann nevast, at umborð á einum av teimum japansku destroyaranum var ein loytnantur, ið kallaðist Yamamoto, og tað var hesin sami maður, sum 36 ár seinni, hin 7. desember 1941 — nú var hann ovasti leiðari av keisaraliga japanska herflotanum — stílaði fyrri skammiliga japanska álopinum á amerikansku herflotastøðina Pearl Harbour, ein hending, sum gjørdi, at hitt máttmikla Amerika — sum higartil hevði verið uttanveltað í øðrum heimsbardaga — nú legði beinleis upp í stríðið og var við til at gera stórveldadreymir Adolf Hitlers til einkis.

Hin hvítu maðurin má lúta fyrri tí gula. Hesir russisku kriggsfangar tykjast ikki skilja petti av nøkrum. Aftanfyrri siggjast sigursælir japanskir hermenn